

ВИСНОВОК

про наукову новизну, теоретичне і практичне значення результатів дисертації Кравченка Андрія Олеговича за темою дисертаційної роботи: «Соціальна державна політика в умовах воєнного стану», поданої на здобуття наукового ступеня доктора філософії у галузі знань 28 «Публічне управління та адміністрування» за спеціальністю 281 «Публічне управління та адміністрування»

1. Обґрунтування вибору теми дослідження та її зв'язок із планами наукових робіт університету.

Дисертаційна робота виконана в науково-дослідному центрі Національного університету цивільного захисту України в межах науково-дослідної роботи «Розробка механізмів державного управління соціально-економічною сферою та її галузями в контексті забезпечення безпеки українського суспільства» (ДР № 0118U001007). Внесок здобувача полягає в обґрунтуванні підходів та визначення напрямів удосконалення соціальної політики держави.

Актуальність теми дисертаційної. Збільшення ступеню соціальної спрямованості розвитку української економіки є однією з необхідних умов підвищення якості життя населення. У свою чергу, траєкторія соціальної спрямованості розвитку в країні залежить від стану і динаміки зміни соціальної сфери. Головними цілями розвитку соціальної сфери є: зниження перешкод для дії ринкових важелів, конкуренції, стимулювання ключових чинників інноваційного розвитку (приплив нових технологій, підвищення якості соціальних послуг, оптимізація методів фінансування соціальних програм).

Формування ефективної системи управління розвитком соціальної сфери, складовими частинами якої є правове, методичне, фінансове, інформаційне забезпечення, дозволить підвищити результативність її функціонування.

Відсутність такої системи ускладнює вибір стратегічних напрямів розвитку соціальної сфери, посилює суб'єктивний характер рішень. В майбутньому це може спровокувати конфліктні ситуації при вирішенні практичних питань забезпечення населення гарантованим об'ємом соціальних послуг.

Тому, актуальність теми дослідження витікає з необхідності створення теоретичних і методичних основ формування механізму управління розвитком соціальної сфери на основі використання різних методів для комплексного вирішення економічних, організаційних і соціальних завдань. Дослідження дозволяє створити передумови для вирішення проблеми використання інноваційних методів управління при створенні організаційних і фінансових умов розвитку соціальної сфери держави.

Метою дисертаційної роботи є обґрунтування теоретичних засад та розробка практичних рекомендацій щодо удосконалення механізмів соціальної державної політики.

Досягнення визначеної мети зумовило необхідність вирішення таких завдань:

- виявити суть і місце соціальної політики, як основи формування ринку соціальних потреб в Україні;
- систематизувати вплив світового досвіду та міжнародної інтеграції на вибір моделі ефективної соціальної політики;
- оцінити фінансове і інституціональне забезпечення реалізації соціальної державної політики;
- окреслити методику формування механізму бюджетного регулювання і субсидування соціальних потреб;
- обґрунтувати стратегічні напрями формування і розвитку соціальної державної політики ;
- визначити шляхи формування механізму бюджетного регулювання і субсидування соціальних потреб в умовах воєнного стану.

Об'єкт дослідження – соціальна державна політика.

Предметом дослідження є соціальна державна політика в умовах воєнного стану.

Методи дослідження. Теоретичну та методичну основу дисертаційного дослідження складають фундаментальні положення теорії публічного управління та адміністрування, гуманітарних та соціальних наук, наукові праці українських та зарубіжних вчених з питань формування та реалізації соціальної державної політики. Дисертаційне дослідження ґрунтується на використанні системного підходу, який полягає в комплексному дослідженні соціальної державної політики. Крім того, у роботі застосовувались методи, які використовуються як на емпіричному, так і теоретичному рівнях, а саме: логіко-семантичний – для поглиблення понятійного апарату та визначення сутності та змісту соціальної державної політики; порівняльного аналізу – для дослідження методичних підходів, концепцій, розробок і пропозицій провідних українських та зарубіжних вчених та виявлення закономірностей, відмінностей, особливостей, спільних характеристик соціальної державної політики в зарубіжних країнах; системноаналітичний – для аналізу законодавчих актів та інших нормативних документів щодо особливостей формування та реалізації соціальної державної політики; логічного моделювання та конструювання – для класифікації чинників зовнішнього і внутрішнього середовища, що впливають на формування та реалізацію соціальної державної політики; статистичні – для виявлення темпів змін окремих показників, ступеня їх впливу на рівень забезпечення соціальної державної політики; аналізу та синтезу – для оцінки результативності державної соціальної державної політики; спостереження та теоретичного узагальнення – для розкриття причин, які негативно впливають на рівень соціальної політики в Україні в сучасних умовах; абстрактно-логічний – для узагальнення теоретичних положень, встановлення причинно-наслідкових зв'язків і формування висновків та пропозицій.

Дисертаційне дослідження спирається на аналіз зарубіжних і вітчизняних наукових джерел, у тому числі інтернет-ресурсів.

2. Наукові положення, розроблені особисто дисертантом, та їх новизна.

Наукова новизна одержаних результатів дослідження полягає в науково-практичному обґрунтуванні теоретичних положень та напрямів удосконалення механізмів соціальної державної політики в умовах воєнного стану.

Найбільш суттєві результати, що характеризують наукову новизну дослідження:

уперше:

- обґрунтовано методику формування домінантних напрямів розвитку соціальної державної політики, що відрізняються інтеграцією елементів системи якості надання послуг в соціальній сфері і системи бюджетування, орієнтованого на результат через системи ієрархічних індикаторів розвитку соціальної сфери, відмітна особливість якої полягає у визначенні векторів досягнення результатів розвитку соціальної політики, що дозволяють встановити проблемні ситуації і вибрати стратегічні управлінські рішення з використанням форсайт-проектування.

удосконалено:

- прогнозування основних економічних і соціальних показників структурних складових соціальної політики на середньостроковий період часу в умовах впливу негативних чинників зовнішнього середовища для підвищення рівня об'єктивності досягнення економічних і соціальних результатів, ефективності використання матеріально-технічних і трудових ресурсів, дотримання стапності і конкретизації процедурно-технологічного дотримання стратегічного планування розвитку соціальної державної політики та її структурних складових.

- оцінка фінансового та інституціонального забезпечення реалізації соціальної державної політики, особливість якої полягає у встановленні ролі змін у системі циркуляції фінансових потоків і раціоналізації соціальної сфери як обов'язкової умови її розвитку незалежно від ресурсного забезпечення.

дістали подальшого розвитку:

- методика вибору критичних чинників, що визначають темпи і спрямованість розвитку соціальної державної політики, особливість якої полягає в застосуванні процедури відбору з первинного масиву напрямів розвитку соціальної сфери тих, які мають стратегічний зміст;
- систематизція вітчизняного і зарубіжного досвіду виникнення і розвитку соціальної системи, що дали основу взаємозалежності і взаємообумовленості соціально-економічного ладу і типу держави як представницького інституту суспільства і виконавця загальних інтересів, де соціальний тип держави обумовлює створення міцних соціальних основ в житті суспільства, використовуючи соціальну політику, данної моделі в соціально-орієнтованій ринковій економіці.
- розкриття суті і місця соціальної політики як основи формування ринку соціальних потреб в Україні, що дозволяє виявити зв'язок між відсутністю комплексної системи забезпечення соціальної політики та ризиком виникнення конфліктних ситуацій у суспільстві.

3. Рівень теоретичної підготовки здобувача, рівень обізнаності дисертанта з результатами наукових досліджень інших учених.

Здобувач володіє високим рівнем теоретичної підготовки та багатим практичним досвідом. Прослідковується висока обізнаність з працями інших вчених, дослідження яких є релевантними для вивчення даної проблематики.

4. Наукове та практичне значення роботи.

Практичне значення одержаних результатів. Основні положення й висновки дисертації можуть використовуватися фахівцями під час написання підручників і навчальних посібників, створення навчально-методичної літератури; в роботі органів державної влади та у процесі формування сучасних засад соціальної державної політики в умовах воєнного стану. Результати дисертаційного дослідження упроваджені в діяльність Департаментом

соціальної політики Черкаської міської ради (довідка про впровадження № 48/01-08 від 16.06.2025) та Черкаською районною радою (довідка про впровадження від № 51/01-13 від 25.08.2025). Теоретичні обґрунтування, практичні рекомендації, висновки, пропозиції та рекомендації, у тому числі й ті, що характеризують наукову новизну, мету й завдання, методичні підходи до їх вирішення, теоретичну цінність роботи та практичне значення одержаних результатів, отримані здобувачем особисто в процесі дослідження.

Особистий внесок здобувача та результати дисертації повною мірою викладені в зазначених публікаціях.

Наукові праці, в яких опубліковані основні наукові результати дисертації.

1. Кравченко А.О. Соціальна політика в сучасних державах: основний зміст, напрями і моделі. Збірник наукових праць «Вісник Національного університету цивільного захисту України. Серія: Державне управління». Харків: НУЦЗ України, 2022. № 2 (17). С. 104-112.
2. Кравченко А.О. Державна соціальна політика: ринок праці та соціальний захист населення України. Збірник наукових праць «Вісник Національного університету цивільного захисту України. Серія: Державне управління». Харків: НУЦЗ України, 2023. № 2 (19). С. 153-161.
3. Карпеско Н.М., Кравченко А.О. Проблеми оптимізації механізмів державної політики в соціальній сфері сучасної України. Збірник наукових праць «Вісник Національного університету цивільного захисту України. Серія: Державне управління». Харків: НУЦЗ України, 2023. № 1 (18). С. 118-125.
4. Кравченко А.О. Система соціального захисту як чинник формування якості трудового життя. Збірник наукових праць «Вісник Національного університету цивільного захисту України. Серія: Державне управління». Харків: НУЦЗ України, 2024. № 1 (20). С. 133-139.
5. Kravchenko A. Conceptual foundations of effective state social policy of ukraine. / Public administration and state security aspects Vol.2/2023 p. 166-174.

Режим доступу:

<http://repositsc.nuczu.edu.ua/bitstream/123456789/19052/1/Kravchenko.pdf>

Наукові праці, які засвідчують апробацію матеріалів дисертації:

1. Кравченко А. О. Сучасні моделі соціальної політики держави. Збірник наукових праць за матеріалами III науково-практичної онлайн-конференції студентів, аспірантів і молодих вчених «Актуальні питання сучасної стратегії розвитку України: виклики, пріоритети та прогнози» м. Київ, 25 листопада 2022 р. - С.119-121
2. Кравченко А. О. Механізми державної політики у системі соціального добробуту. X Міжнародна заочна науково-практична конференція „Формування ефективних механізмів державного управління та менеджменту в умовах сучасної економіки: теорія і практика”. М.Запоріжжя. Класичний приватний університет, 2022 р. – С.60-63.
3. Кравченко А. О. Соціальна політика держави в період воєнного стану. VI Міжнародна науково-практична конференція «Теоретичні аспекти та практичні проблеми управління, економіки та природокористування в Україні» 25-26 листопада 2022 року м. Київ
4. Кравченко А. О. Соціальна політика як чинник формування соціальної економіки держави. Матеріали Міжнародної науково-практичної конференції «Відновлення та модернізація економіки України: виклики, пріоритети, практики» Харків. 2 березня 2023 р. – С.56-59.
5. Кравченко А. О. Механізми реалізації соціальної політики держави. Проблеми та перспективи забезпечення цивільного захисту: матеріали міжнародної науково-практичної конференції молодих учених. Харків: НУЦЗУ 2023 р.
6. Кравченко А. О. Соціальна політика держави як механізм розвитку потенціалу суспільства. Міжнародна науково-практична інтернет-конференція «Публічне управління: освіта, наука, практика» НУЦЗУ 16 березня 2023 рік.

7. Карпеко Н.М., Кравченко А.О. Трансформація соціальної політики держави і соціальних інститутів. Економіка та публічне управління: нові виклики та рішення: матеріали Всеукр. наук.-практ. конф., Харків, 18-19 січня 2024 р. / Редкол.: В. В. Лебедченко та ін. Національний аерокосмічний університет ім. М. Є. Жуковського «ХАІ», 2024. – С.184-187.

8. Кравченко А.О. Бюджетно-правові механізми реалізації соціальної політики України. Наука і молодь у ХХІ сторіччі : збірник матеріалів ІХ Міжнародної молодіжної науково-практичної інтернет-конференції (м. Полтава, 30 листопада 2023 року). – Полтава : ПУЕТ, 2023.- С.846-848.

5. Оцінка мови і стилю дисертації.

Текст дисертаційної роботи відзначається смисловою й змістовною завершеністю, є доступним для сприйняття, а їх мовностилістичний рівень та оформлення відповідають встановленим до відповідного типу робіт вимогам.

6. Відповідність змісту дисертації спеціальності з відповідної галузі знань, з якої вона подається до захисту.

Дисертація на здобуття наукового ступеня доктора філософії у галузі публічного управління та адміністрування Кравченка Андрія Олеговича на тему «Соціальна державна політика в умовах воєнного стану», яка представлена на здобуття наукового ступеня доктора філософії у галузі публічного управління та адміністрування, за змістом відповідає паспорту спеціальності 281 – Публічне управління та адміністрування.

7. Дотримання нормативних вимог щодо оформлення дисертації.

Дисертаційна робота подана за традиційною схемою, викладена українською мовою на 235 сторінках друкованого тексту. Вона складається вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел, додатків. Список використаних джерел налічує 261 найменувань, що дозволило авторці запропонувати ряд наукових положень, висновків і рекомендацій, отриманих на

основі вивчення цієї значної кількості наукової літератури з даної проблематики.

8. Рекомендації дисертації до захисту.

Дисертаційна робота Кравченка Андрія Олеговича за темою дисертаційної роботи: «Соціальна державна політика в умовах воєнного стану» є завершеним науковим дослідженням, виконаним самостійно автором на актуальну тему. Робота містить теоретичні розробки та практичні пропозиції, спрямовані на удосконалення соціальної державної політики в умовах воєнного стану.

Виходячи з вищевикладеного вважаю, що дисертаційна робота на тему: «Соціальна державна політика в умовах воєнного стану» відповідає спеціальності 281 «Публічне управління та адміністрування» та відповідає вимогам постанови Кабінету Міністрів України «Про затвердження Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії» від 12.01. 2022 року № 44, а її автор, Кравченко Андрій Олегович, заслуговує на присудження наукового ступеня доктора філософії у галузі знань 26 «Публічне управління та адміністрування» за спеціальністю 281 «Публічне управління та адміністрування».

Завідувач кафедри публічного управління

та права навчально-наукового інституту

управління та безпеки населення

д.н.держ.упр., професор

Сергій МАЙСТРО